

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА ПРИРОДНИЧИХ НАУК**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІНТЕГРОВАНІЙ КУРС «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ» З
МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ**

освітній ступінь	бакалавр
галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
спеціальність	014 Середня освіта
предметна спеціальність	014.05 Біологія та здоров'я людини
освітня програма	Середня освітня: біологія та здоров'я людини
тип дисципліни	обов'язкова

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Грамадик Н.В.
(Підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

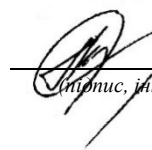
кафедрою технологічної освіти та
природничих наук
протокол № 1 від 29.08.2023

завідувачка кафедри Федорова О.В.

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості вищої освіти

факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності

Драгієва Л.В.
(Підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

Мондич О.В., кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри технологічної освіти та природничих наук

Рецензенти програми:

Баштовенко О.А., кандидат біологічних наук, доцент
кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я людини
ІДГУ.

Федорова О.В., кандидат фізико-математичних наук,
доцент, завідувачка кафедри технологічної освіти та
природничих наук ІДГУ.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	<i>Лекції:</i>	
	20	6
Модуль:	<i>Практичні заняття:</i>	
Загальна кількість годин: 120	20	4
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 3	<i>Лабораторні заняття:</i>	
	6	2
Семестр: 5	<i>Семінарські заняття:</i>	
Тижневе навантаження (год.):	<i>Консультації:</i>	
- аудиторне: 3	2	
- самостійна робота: 3	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
Форма підсумкового контролю: екзамен	<i>іспит</i>	
Мова навчання: українська	<i>Самостійна робота:</i>	
	72	108

1. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення освітнього компонента є зміст, форми та методи професійної підготовки майбутніх учителів до формування в здобувачів базової середньої освіти соціальної та здоров'язбережувальної компетентностей за основними освітніми лініями.

Мета і завдання освітнього компонента полягають у формуванні в здобувачів вищої освіти предметно-методичної компетентності з викладання в основній школі змісту соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут».

Передумови для вивчення дисципліни: передбачає вивчення професійно-орієнтованих навчальних дисциплін: «Психологія», «Педагогіка», «Методика навчання біології», Навчальна практика (педагогічна).

Міждисциплінарні зв'язки: курсова робота з методики навчання інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут», виробнича практика (педагогічна)

2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інформація про компетентності та відповідні їм програмні результати навчання

Шифр	Назва
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.
ЗК 3	Здатність учитися та оволодівати сучасними знаннями, критично оцінювати соціальні події і явища, прогнозування освітнього процесу
ЗК 4	Здатність до партнерської взаємодії у професійній діяльності із дотриманням морально-етичних і правових норм, принципів академічної доброчесності.
ЗК 5	Здатність до партнерської взаємодії у професійній діяльності із дотриманням морально-етичних і правових норм, принципів академічної доброчесності.
ЗК 6	Здатність використовувати новітні інформаційні та комунікаційні технології у вирішенні професійних та життєвих завдань.
ЗК 7	Здатність комунікувати державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 9	Здатність працювати в команді та автономно, ефективно комунікувати у полікультурному та трансграничному просторі.

ЗК 10	Здатність ініціювати педагогічні новації, планувати та управляти часом.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)	
ФК 1	Знання і розуміння предметної області, усвідомлення сутності професійної діяльності.
ФК 3	Здатність до комплексного планування та проектування загальної моделі освітнього процесу з біології, інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут», інтегрованих курсів природничої освітньої галузі відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти з урахуванням індивідуальних, вікових особливостей здобувачів освіти та своєрідності осіб з особливими освітніми потребами.
ФК 4	Здатність оптимального поєднання традиційних і інноваційних педагогічних технологій у фаховій діяльності, у тому числі й інформаційно-комунікаційні та програмові засоби навчання.
ФК 5	Здатність забезпечувати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з біології, інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут», інтегрованих курсів природничої освітньої галузі, здійснювати діагностику, прогнозування ефективності та корекції освітнього процесу; виявляти саморефлексію педагогічної діяльності, проектувати власну траєкторію професійного розвитку, впроваджувати творчі ідеї вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду у площину предметної діяльності.
ФК 6	Здатність забезпечувати дотримання санітарно-гігієнічних вимог з метою створення інноваційного здоров'язберігаючого освітнього середовища, як домінуючого аспекту діяльності сучасного закладу освіти.
ФК 7	Здатність до практичного застосування здоров'яцентрованих природничих знань, теоретично-прикладних засад педагогічного супроводу безпечної життєдіяльності та позитивної соціалізації учнів.
ФК 15	Здатність аналізувати здоров'я як системну категорію, здійснювати прогнозування стану індивідуального здоров'я та соціуму, здійснювати консультацію з питань здорового способу життя, визначати перспективні шляхи моніторингу здоров'я, володіти інформацією про інноваційні підходи до підвищення резервних можливостей організму людини.
ФК 16	Здатність організувати і проводити еколого-валеологічне виховання на уроках і позакласній роботі, профілактику шкідливих звичок, формувати в учнів позитивну мотивацію здоров'язміцнення та пріоритетність здорового способу життя.
ФК 17	Здатність розуміти й реалізовувати стратегію сталого розвитку людства у процесі професійної діяльності.
Програмні результати навчання(ПРН)	
ПРН 2	Вміти інтегрувати аксіологічний аспект гуманітарних наук у площину професійної діяльності для розв'язання актуальних проблем світоглядно-мотиваційного виміру сучасної освіти.
ПРН 3	Володіти науково-педагогічним стилем мислення і корпоративною культурою, критично використовувати світоглядні теорії із дотриманням принципів доброчесності та визнанням авторських прав при розв'язанні соціально-педагогічних і фахових завдань.
ПРН 4	Знати етичні норми педагогічної діяльності, принципи толерантності, діалогу й співробітництва, цінувати й поважати різноманіття та мультикультурність світу.
ПРН 5	Розуміти трансдисциплінарність сучасного наукового знання; вміти використовувати зв'язки суміжних галузей для формування цілісної природничо-наукової картини світу.
ПРН 8	Вміти діяти автономно та брати відповідальність за результат, працювати в команді, керуватись національними та світовими цінностями.
ПРН 9	Виявляти здатність до оригінальності та інноваційності в проектуванні траєкторії особистісного та професійного розвитку.
ПРН 13	Знати психолого-дидактичні основи організації освітнього процесу з біології, здоров'я людини, інтегрованих курсів природничої освітньої галузі, мати структуровані знання про місце гуманітаристики в системі наук, її предметних і методологічних зв'язках, володіти педагогічною термінологією, впроваджувати інноваційні вітчизняні і зарубіжні освітні практики у площину професійної діяльності, успішно взаємодіяти з учасниками освітньо-виховного процесу.
ПРН 14	Знати нормативно-правове забезпечення освітнього процесу вивчення природничої, соціальної і здоров'язбережувальної освітніх галузей адаптаційного та базового предметного циклів навчання базової середньої освіти.
ПРН 15	Вміти проектувати зміст шкільних предметів «Біологія», інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» як складника соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі й інтегрованих курсів природничої освітньої галузі адаптаційного циклу базової середньої освіти, використовуючи продуктивні методи, прийоми, форми, засоби та технології навчання.
ПРН 16	Здатний вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.
ПРН 17	Здійснювати моніторинг успішності освітньо-виховного процесу, враховувати критеріальну основу оцінювання результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу, відстежувати динаміку розвитку обдарованих та здібних здобувачів освіти, а також осіб, які мають особливі освітні потреби.
ПРН 19	Вміти ідентифікувати небезпечні чинники природного та техногенного середовищ, прогнозувати

	можливість і наслідки їх впливу на організм людини, а також в межах своїх повноважень приймати відповідні рішення щодо безпеки.
ПРН 22	Знати будову та функції організму людини, основополагаючи закони й положення теорії здоров'я та здорового способу життя, профілактично-оздоровчі засади функціонування організму людини, його природні захисні механізми у взаємодії з навколишнім середовищем; використовувати засоби рухової активності з метою формування особистого здоров'я.
ПРН 28	Застосовувати валеологічні методи оцінки й моніторингу стану здоров'я людини, надавати консультаційну допомогу у розв'язанні проблемних питань здорового способу життя, застосовувати знання про сучасні досягнення в галузі дисциплін оздоровчого спрямування.
ПРН 29	Знати ключові категорії планування та організації позаурочної, позакласної та позашкільної діяльності, спрямованої на формування морально-етичних рис особистості, проведення пропедетико-роз'яснювальної роботи серед учнівської молоді та в соціумі.

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)							
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль I. Вступ. Базові поняття.															
1.	Особливості уявлень про здоров'я (соціальне, фізичне духовне).		2	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
2.	Безпека особистості.		2	2	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
3.	Добробут. Суспільний і особистий добробут. Складники добробуту. Якість життя і спосіб життя. Рівень і умови життя.		4	4	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль II.															
4	Характеристика соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі Державного стандарту базової середньої освіти		2	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
5.	Сучасні підходи до формування безпечного соціального та здоров'язберігаючого освітнього середовища в ЗЗСО.		2	2	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
6.	Особливості методики навчання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі у розрізі інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут».		2	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
7.	Форми організації процесу навчання в початковій школі, які забезпечують формуванню навичок здорового способу життя		2	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
8.	Педагогічні технології у контексті здоров'язбережувальної педагогіки.		2	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
9.	Навчання здоров'язбереженню як складова мультитехнологічної		2	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-

	інтеграційності освіти													
Разом:		48	20	20	6	2	-	72		-	-	-	-	-

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Здоров'я. Індивідуальне, групове і громадське здоров'я. Чинники впливу на стан здоров'я. Хвороба. Інфекційні і неінфекційні хвороби. Допомога в разі погіршення стану здоров'я. Домедична допомога. Захист здоров'я (профілактика, вакцинація тощо). Складники здоров'я. Фізичне здоров'я і фізичний розвиток. Вікові зміни власного організму як ознака дорослішання. Репродуктивне і сексуальне здоров'я. ПСШ. Культура і сексуальність. Психічне та емоційне здоров'я. Розвиток особистості, її психічних процесів. Емоційний інтелект. Особливості поведінки та її наслідки. Ефективне спілкування. Самоконтроль. Булінг і протидія його проявам. Критичне ставлення до інформації. Соціальне здоров'я. Соціальні детермінанти здоров'я. Сім'я. Батьківство. Наслідки соціальних впливів на здоров'я, безпеку й добробут (реклама, інформація, гендерні проблеми тощо). Соціально небезпечні хвороби (алкоголізм, наркоманія, туберкульоз, ВІЛ). Духовне здоров'я. Духовність. Складники духовності. Моральні й етичні цінності. Життєва самоідентифікація. Сенс життя. Ідеали і світогляд. Взаємозв'язок складників здоров'я. Цілісність здоров'я. Культура здоров'я.

Безпека. Цінність життя. Безпека особистості. Національна безпека. Глобальна безпека. Безпека і небезпека. Загрози для безпеки. Види небезпек (природна, техногенна, соціальна). Ризики. Рівні ризику. Причини й наслідки небезпечних ситуацій. Ризики і небезпеки воєнного часу. Повітряна тривога. Попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів. Невідкладна допомога. Безпека життєдіяльності. Безпечна поведінка в школі, в побуті, на дорозі, у довкіллі. Безпечний простір (екологічний, фізичний, психологічний та інформаційний). Безпека в цифровому середовищі. Безпечне дозвілля. Безпечне спілкування. Алгоритми дій у небезпечних ситуаціях різного походження. Допомога в разі небезпеки.

Добробут. Суспільний і особистий добробут. Складники добробуту. Якість життя і спосіб життя. Рівень і умови життя. Уміння вчитися. Навчальний поступ. Способи засвоєння навчальної інформації. Допоміжні засоби для навчання. Раціональна організація навчання й відпочинку. Підприємливість. Можливості й ідеї. Ресурси. Діяльність зі створення цінності для інших. Ініціативність. Ефективна співпраця. Власна діяльність для успішного майбутнього. Підприємливість та етична поведінка для поліпшення здоров'я, безпеки й добробуту. Фінансова грамотність. Соціальні й економічні можливості й виклики сучасного суспільства. Економіка. Потреби та ресурси. Доходи й витрати. Раціональне використання ресурсів. Фінансове здоров'я і грамотність. Культура споживання. Поведінка відповідального споживача. Потреби людини та обмеженість ресурсів. Повторна переробка. Повторне використання. Бережне ставлення до власного майна й недоторканість чужого. Доброчинність. Ознаки доброчинності. Гуманність. Чуйність. Допомога іншим. Підтримка людей з особливими потребами. Етичне ставлення до гендерних, расових, національних, статевих, вікових і фізичних відмінностей між людьми. Толерантне ставлення до поглядів і переконань, інтересів та потреб інших. Повага до ідей інших. Повага до живих істот. Протидія жорсткому поводженню з тваринами. Спонсорство. Меценатство. Волонтерство в Україні.

Змістовий модуль II.

Характеристика соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі Державного стандарту базової середньої освіти.

Сутність соціальної і здоров'язбережувальної компетентності. Складові соціальної і здоров'язбережувальної компетентності здобувачів I та II циклів основної (базової) школи. Аналіз соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі у змісті типових освітніх програм базової школи. Наскрізнi освітні лінії.

Сучасні підходи до формування безпечного соціального та здоров'язберігаючого освітнього середовища в ЗЗСО.

Поняття про зміст здоров'язберігаючої освіти у базовій школі та основні напрямки її розвитку. Лінійно-концентрична будова змісту навчального курсу. Основні положення «Концепції формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя учнів і молоді»

Компетентнісний потенціал освітньої галузі.

Зміст інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут», його світоглядний потенціал.

Особливості методики навчання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі у розрізі інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут».

Проблемне та інтегроване навчання інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут».

Ознаки інтегрованого уроку. Особливості інтеграції змісту занять в контексті навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. Проектне навчання. Методика організації творчого проектування в процесі. Методи, прийоми, засоби та інтерактивні техніки навчання інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» в 5-6 кл. та 7-9 кл.

Форми організації процесу навчання, які забезпечують формуванню навичок здорового способу життя в учнів основної школи. Компоненти, критерії, форми та методи формування навичок ЗСЖ у підлітків. Форми та види позаурочної і позакласної роботи здоров'яформуючого спрямування: індивідуальні, групові, масові.

Навчання здоров'язбереженню як складова мультитехнологічної інтеграційності освіти. Здоров'язбережувальні аспекти сучасного уроку. Сучасна освіта як мультитехнологічний процес. Місце здоров'язбереження в ньому. Основні риси притаманні здоров'язбереженню в освіті: культуровідповідність, соціальність, системність, ситуативність, міждисциплінарність, практико зорієнтованість, інтегративність, надпредметність. Криза здоров'я сучасних дітей, підлітків та молоді як загроза національній безпеці, економічному та соціальному розвитку, обороноздатності країни. Навчання здоров'язбереженню як складова мультитехнологічної інтеграційної освіти, центром якої є науковий світогляд, практична діяльність і поведінка, що сприяє збереженню та зміцненню здоров'я людини. Основні елементи здоров'язбереження в освіті: раціональне харчування, рухова активність, загальнозміцнюючі й антистресові заходи, повноцінний відпочинок, висока медична активність. Сучасні підходи до розуміння сутності поняття «здоров'язбережувальна технологія» та суміжних з ним. Раціональна організація уроку як серцевина здоров'язбережувальної педагогіки. Здоров'язбережувальні аспекти сучасного уроку: позитивний психологічний клімат на уроці; правильна організація уроку задля тривалої підтримки розумової працездатності учнів й запобігання передчасної втомлюваності; використання ефективних методів навчання, що відповідають віковим й

індивідуальним особливостям учнів та є валеологічноспрямованими; спрямування уроку на розвиток життєвих навичок та компетентностей, пов'язаних із здоровим способом життя; урахування періодів працездатності учнів, розподіл інтенсивності розумової діяльності, ранжування навчального матеріалу за ступенем складності; відповідні гігієнічні умови простору в якому учні навчаються; наявність фізичних та емоційних пауз та гімнастик; відображення у змісті уроку питань, пов'язаних із культурою здоров'я та здорового способу життя.

5.2. Тематика практичних занять.

Особливості уявлень про здоров'я (соціальне, фізичне духовне).
Безпека особистості.
Добробут. Суспільний і особистий добробут. Складники добробуту. Якість життя і спосіб життя. Рівень і умови життя.
Характеристика соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі Державного стандарту базової середньої освіти
Сучасні підходи до формування безпечного соціального та здоров'язберігаючого освітнього середовища в ЗЗСО.
Особливості методики навчання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі у розрізі інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут».
Форми організації процесу навчання в початковій школі, які забезпечують формуванню навичок здорового способу життя
Педагогічні технології у контексті здоров'язбережувальної педагогіки.
Навчання здоров'язбереженню як складова мультитехнологічної інтеграційності освіти

Лабораторні заняття:

Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)

- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.).
- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.).
- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Хитра З. М., Романенко О. А.).
- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Василенко С. В., Коваль Я. Ю., Колотій Л. П.).
- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гущина Н. І., Василяшко І. П.).

Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)

- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н. В., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.)
- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Василенко С. В., Колотій Л. П.)
- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гущина Н. І., Василяшко І. П.)
- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В.)

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		денна	заочна	
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	20	40	Конспект Усне опитування
2.	Підготовка до практичних занять.	20	36	Усне опитування , тестування
3	Підготовка до МКР/екзамену	20	20	Модульна контрольна робота
4.	Виконання ІНДЗ ✓ підготовка доповідей-есе ✓ опрацювання наукових статей ✓ підготовка до презентації результатів дослідження	5 2 5	5 2 5	Ессе Анотація Презентація
	Разом	72	108	

Тематика індивідуальних (групових) завдань

1. Дайте визначення поняттям про здоров'я, його інтегративний зміст. Складові здоров'я. Критерії здоров'я. Здоров'я і хвороба. Основні чинники, що впливають на здоров'я. Сутність поняття «індивідуальне здоров'я». Соціальні умови здоров'я.

2. Охарактеризуйте нормативно-правову базу формування здорового способу життя через систему освіти.

3. Розкрийте твердження: взаємозв'язок змісту освіти: знань і способів діяльності. Процес навчання: визначення, сутність. Фактори, що призводять до неуспішної роботи педагогів. Місце навчальної діяльності в природних біологічних ритмах. Розумове навантаження і втома. Співвідношення та взаємозв'язок між окремими частинами методики навчання та її структурою.

4. Розкрийте поняття процесу пізнання. Формування найпростіших понять, первинних узагальнень у курсі валеології. Розвиток понять. Емпіричні та теоретичні поняття.

5. Дайте визначення формам організації навчального процесу. Вимоги до сучасного уроку. Технологія організації навчання з валеології. Структура навчального заняття. Комбінований урок. Діяльність учителя під час викладання. Вимоги до відповіді учня.

6. Охарактеризуйте Вимоги до позакласної роботи з валеології. Форми організації позакласної роботи:

- наукова конференція;
- валеологічні свята;
- навчальна ділова гра;
- валеологічних гурток;

Валеологічна освіта як шлях формування здоров'я сучасної людини.

7. Дайте визначення: вимоги до особистості вчителя-валеолога. Традиції: визначення, сутність. Валеологічні функції української родини. Валеологічний світогляд. Валеологічні основи побуту українців.

8. Розкрийте значення кабінету валеології в педагогічному процесі. Дидактичний зміст оформлення кабінету валеології. Дидактичне забезпечення навчальних занять.

9. Розкрийте поняття – системи сприйняття людиною стану середовища існування. Фізіологічні та психологічні особливості функціонування організму людини.

10. Охарактеризуйте природне середовище як необхідну складову життєдіяльності людини.

11. Розкрийте - вплив абіотичних, біотичних та антропогенних факторів середовища на життєдіяльність людини

12. Дайте визначення особливості існування і діяльності людини в техногенному середовищі.

13. Охарактеризуйте безпеку в побуті і здоровий спосіб життя. Основні фактори ризику для здоров'я населення України.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. Форми поточного контролю: практичні заняття, лабораторні заняття.

Поточний контроль має на меті оцінити роботу студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, практичні, лабораторні заняття) та відображає поточні навчальні досягнення студентів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни.

Інструментарієм поточного опитування студентів є:

- виступи на практичних заняттях;
- дискусії щодо проблемних питань;
- усне опитування;
- письмове експрес-тестування.

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на практичних заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді презентацій та ін.

6.2. Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Поняття про здоров'я, його інтегративний зміст. Складові здоров'я. Критерії здоров'я. Здоров'я і хвороба.
2. Групові методи навчання. Переваги та особливості.
3. Значення кабінету валеології в педагогічному процесі. Дидактичний зміст оформлення кабінету валеології.

6.3. Форми підсумкового контролю: іспит.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання знань студентів включають в себе ряд блоків:

- а) контроль засвоєння теоретичних знань* (опитування на семінарських заняттях);
- б) контроль самостійної роботи студентів* (наскрізні проекти, навчальні проекти, есе, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних і групових завдань);
- в) виконання модульної контрольної роботи.*

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та критерії оцінювання знань студентів.

Критерії оцінювання поточного, проміжного та підсумкового контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни та Положенням ІДГУ про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в умовах ЄКТС (Протокол №8 від 30.08.2018) із урахуванням ***вагових коефіцієнтів***

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю та екзамену (40/10/50 відсотків).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки:

Шкала та схема формування підсумкової оцінки Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою:

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
89-70	добре
51-69	задовільно
26-50	незадовільно
1-25	

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при поточному оцінюванні.

Заохочувальні бали студент отримує за такі види робіт:

- доповідь на науковій конференції з тематики дисципліни за рівнями:
- міжвузівська (5 балів);
- в університеті (3 бали);

Наукова стаття з тематики дисципліни:

- у виданнях університету (3 бали); - в інших наукових виданнях (5 балів);
- у міжнародних виданнях (10 балів).

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань.

Оцінювання ІНДЗ здійснюється за такими критеріями:

- самостійність виконання;
- логічність і послідовність викладення матеріалу;
- повнота розкриття теми (проблемної ситуації або практичного завдання);
- обґрунтованість висновків;
- використання статистичної інформації та довідкової літератури;
- можлива наявність конкретних пропозицій;
- якість оформлення.

Оцінювання індивідуальних завдань проводять за 4 бальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно):

1. Для одержання оцінки 5 (відмінно) студент повинен:

- укластися у встановлений термін підготовки відповіді;
- викладати теоретичний матеріал чітко, коротко, пов'язано й обґрунтовано;
- уміти оперативно розібратися в запропонованій ситуації, грамотно оцінити її й обґрунтувати ухвалені рішення;
- упевнено відповідати на запитання викладача й без зауважень із їх боку;

2. Для одержання оцінки 4 (добре) студент повинен:

- викладати теоретичний матеріал обґрунтовано й складно;
- укластися у встановлений термін підготовки відповіді;
- не утруднятися у виборі рішення при аналізі запропонованої ситуації;
- уміти обґрунтувати ухвалені рішення;
- добре відповідати на запитання викладача.

3. Для одержання оцінки 3 (задовільно) студент повинен:

- викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
- розібратися в запропонованій ситуації й розробити пропозиції щодо вирішення;
- позитивно відповідати на запитання викладача;
- допускаються недостатньо впевнені й чіткі відповіді, але вони повинні бути, власне кажучи, правильні.

4. Оцінку 2 (незадовільно) одержують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, зазначених вище.

Критерії оцінювання *есе*: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критеріями оцінювання *питань* для самостійної підготовки є вміння студента визначати ключові позиції та тезово розкрити зміст питання.

Критеріями оцінювання презентації є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Критеріями оцінювання *анотацій наукових статей* є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті. Критеріями оцінювання роботи з *першоджерелами* є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу.

Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Проміжний модульний контроль проводиться у формі письмових відповідей на теоретичні питання. Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою: - від «0» до «10». Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, аналіз теоретичного матеріалу, вміння обґрунтовувати власну думку.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Загальна сума балів для отримання заліку складається за оцінками поточної роботи (40 балів) та результатами модульної контрольної роботи (10 балів), іспит (50 балів).

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Методичне забезпечення:

1. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни
2. Нормативні документи; ілюстративні матеріали.
3. Мультимедійні засоби (електронні підручники, словники, відео-матеріали; ресурси Інтернету).
4. Пакет тестових завдань.
5. Система дистанційного навчання «Moodle».

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основна література

1. Валецька Р. О. Методика навчання основ здоров'я : підручник. Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. 236 с.
2. Гриньова М.В. Методика викладання валеології: Навчально-методичний посібник. – Полтава: АСМІ. – 2003. – 220с.
3. Демченко І. Л. Основи здоров'я: моніторинг і оцінка впровадження навчальної програми : навчально-методичний посібник для методистів і учителів загальноосвітніх навчальних закладів /І. Л. Демченко, К. С. Костенко, К. Поп - К., 2006. - 82с.
4. Ковальчук Г.Я. Методика викладання валеології. Методичні матеріали до самостійної роботи / Г. Ковальчук. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. – 91 с.
5. Сулима А.С. Методика навчання основ здоров'я, валеології та проведення виховної роботи з формування мотивації до здорового способу життя: тексти лекцій: навчально-методичний посібник для студентів ступеня вищої освіти бакалавр освітньої програми Середня освіта. Здоров'я людини спеціальності 014 Середня освіта (Здоров'я людини). Вінниця: 2019. 182с.

6. Концепція Нової Української Школи. Режим доступу: <http://surl.li/hoha>.
7. Шаповалова Т. Г. Методика навчання валеології, основ здоров'я та безпеки життєдіяльності в початковій школі : навч.-метод. посіб.; Бердян. держ. пед. ун-т. Бердянськ : БДПУ, 2014. 180 с.

10.2. Допоміжна література

8. Воронцова Т. В. Захисти себе від ВІЛ, тренінги життєвих навичок : посібник для учнів старшого підліткового та юнацького віку (15 - 18 років) за програмою тренінгового курсу «Формування здорового способу життя та профілактика ВІЛ» / Т. В. Воронцова, В. С. Пономаренко . - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2012. - 168 с.
2. Рівень поширення і тенденції вживання тютюну, алкогольних напоїв, наркотичних речовин серед учнівської молоді України: 2011 / [О. М. Балакірева, Т. В. Бондар, Ю. П. Галіч та ін.]. – К. : ТОВ ВПК «ОБНОВА», 2011. – 176 с.
3. Розвиток партнерства. Формування мотивації до ведення мотивації здорового способу життя серед молоді: Практи. поради та приклади : [інформ. зб. з життєвих навичок] / [авт.-упоряд. Марі-Ноель Бело]. – К.: Генеза, 2005. – 48 с.
4. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу : навчально-методичний посібник для викладачів валеології, основ медичних знань та безпеки життєдіяльності, вчителів основ здоров'я, студентів вищих навчальних закладів С. В. Страшко, Л. А. Животовська, О. Д. Гречишкіна [та ін.] - К.: Освіта України, 2006. - 260 с

11. ДОПОВНЕННЯ ТА ЗМІНИ, ВНЕСЕНІ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ В

20__ / 20__ Н.Р.¹

¹ Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри до початку навчального року